

Έκθεση Α΄ Λυκείου: Το χάσμα των γενεών [Τράπεζα Θεμάτων]

Ένα από τα προβλήματα που απειλεί τον πολιτισμό μας είναι η διαφαινόμενη έχθρα μεταξύ των γενεών. Η στάση σημαντικού μέρους των νέων απέναντι στους βιολογικούς τους φορείς είναι στάση, όχι απλώς κριτική, αλλά υπεροψίας και απόρριψης. Θυμίζει την εχθρική αντίδραση, που έχει, αδικαιολόγητα μερικές φορές, μια πολιτισμική εθνότητα εναντίον μιας άλλης, ξένης εθνότητας. Ιδιαίτερα η νεολαία που επαναστατεί **επιδιώκει** να κρατηθεί, όσο μπορεί, πιο μακριά από τη γενιά των γονιών της. Όχι απλώς αγνοώντας την παραδοσιακή συμπεριφορά της, αλλά παρατηρώντας προσεκτικά όλες τις λεπτομέρειές της και κάνοντας ακριβώς το αντίθετο.

Ασφαλώς, η νεολαία έχει λόγους να πολεμά τις διάφορες παθογένειες της κοινωνίας, γιατί πράγματι αυτές υπάρχουν. Μάλιστα, όσο διάστημα αυτός ο «πόλεμος» θα διενεργείται πολιτικά, σε σημείο που να μη **χάνεται** η ικανότητα του διαλόγου, η νεολαία θα **συμβάλλει** στην αναγέννηση της κοινωνίας. Είναι **ανάγκη**, όμως, να διδαχτεί στο σχολείο και στη ζωή ότι είναι εξαιρετικά επικίνδυνο να καταργήσουμε με τρόπο αυθαίρετο στοιχεία του πολιτισμού μας, χωρίς να **γνωρίζουμε** τις επιπτώσεις τους στην πορεία της κοινωνίας μας. Άλλωστε, η επιλογή των διατηρητέων γνώσεων και στάσεων είναι αποτέλεσμα **πολύχρονης** δοκιμασίας.

Από την άλλη πλευρά, οι μεγαλύτεροι **πρέπει** να προβληματιστούν και να πείσουν! Ποιον; Τη νεολαία. Μια νεολαία που τα μέλη της δεν ενθουσιάζονται πάντα από το σχολείο, που ανάγουν μερικές φορές την παρέα σε κέντρο της ζωής τους και που κάποτε **φυλακίζονται** σε ευτελείς φοβίες και κοινοτοπίες. Είναι, αλήθεια, δύσκολο εμείς οι μεγαλύτεροι να πείσουμε τους νέους ότι η ανάπτυξη του πολιτισμού μας δημιούργησε αξίες αναντικατάστατες και αξιοσέβαστες. Πρέπει, όμως, να πείσουμε τους νέους ότι μόνο, όταν σέβεται την ιστορική διαδρομή της κοινωνίας σου, τους θεσμούς, τις αρχές της δημοκρατίας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σου και, ότι μόνο όταν **υπεύθυνα** και γόνιμα αμφισβητείς, μπορείς να ελπίζεις και να αισιοδοξείς. Πρέπει, λοιπόν, εμείς οι μεγαλύτεροι να δώσουμε το παράδειγμα, γιατί το μήνυμα για το μέλλον το μεταφέρει η νεολαία.

Χρ. Μασσαλάς, από την ιστοσελίδα της εφ. Μακεδονία, 3. 10. 2009 (διασκευή).

1)Κάντε την περίληψη του κειμένου(25 μονάδες)

2)Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της πρώτης παραγράφου;(5 μονάδες)

Η διαφορά στην αντίληψη που έχουν οι γονείς για τους νέους, παρά οι ίδιοι για τους εαυτούς τους, μπορεί να λεχθεί ότι είναι αρκετά έντονη. Ιδιαίτερα, μάλιστα, όσον αφορά θέματα όπως είναι η εξέλιξη των νέων, η ενεργητικότητά τους, το θάρρος να λένε ελεύθερα τη γνώμη τους και το γεγονός ότι έχουν λιγότερες προκαταλήψεις. Επίσης, διαφορά επισημαίνεται και στην αντίληψη

των νέων εκ μέρους των γονιών σαν πιο ανεύθυνων, πολυέξοδων, ανυπάκουων, απαιτητικών, επιπόλαιων, αγενών και έξαλλων. Δηλαδή, η διαφορά αντίληψης έγκειται στο ότι οι νέοι τονίζουν πιο πολύ τις θετικές τους ιδιότητες, ενώ οι γονείς τις αρνητικές. Δεν φαίνεται, όμως, η διαφορά αυτή στην αντίληψη των σημερινών νέων να παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις. Είναι πράγματι αδύνατο να υποστηρίξουμε πως υπάρχει στον τόπο μας σοβαρό χάσμα γενιών. Απλώς διαπιστώνεται διαφορά στην αντίληψη, που, οπωσδήποτε, υπάρχει πάντοτε ανάμεσα στις γενεές, σαν στοιχείο εξέλιξης της κοινωνίας. (Από έρευνα που δημοσιεύτηκε σε κυπριακή εφημερίδα) Α.Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

3) Να βρείτε τη συνοχή της παραγράφου (5 μονάδες)

«Έχουμε άραγε φθάσει στο ευτυχισμένο στάδιο που, επειδή η στάση των ενήλικων απέναντι στους εφήβους, έπαψε να είναι «απολυταρχική», δεν υπάρχουν πια συγκρούσεις μεταξύ τους; Η γνώμη μου είναι ότι, με διαφορετικές ίσως αφορμές αλλά με τις ίδιες σχεδόν αιτίες, οι συγκρούσεις αυτές θα εξακολουθήσουν. Τούτο, γιατί, ανάμεσα στη γενεά των ενήλικων και των εφήβων, είναι φυσικό να υπάρχουν πάντοτε διαφορές αντιλήψεων, σε όλα σχεδόν τα ζητήματα. Όποιος πιστεύει το αντίθετο κλείνει μόνος του τα μάτια σε μια πραγματικότητα. Ο ενήλικος έχει ζήσει διαφορετικές εμπειρίες στη ζωή του και έχει την τάση –όπως είναι πολύ φυσικό να είναι αυταρχικός και αυστηρός στις σχέσεις του με τους νέους, αποβλέποντας βέβαια στο καλό τους. Όσο και να νάναι πρωτότυπη κι ενδιαφέρουσα η άποψη πως η πείρα είναι το όνομα που δίνουμε στα λάθη μας, το ίδιο σωστό είναι πως από τα λάθη ακριβώς αυτά, θέλει ο ενήλικος να προφυλάξει τα παιδιά του. Οι νέοι πάλι, σαν νέοι που είναι, διεκδικούν για τον εαυτό τους, και την ελευθερία ακόμα του να διαπράξουν λάθη. Ακούνε βέβαια πολλές συμβουλές. Αλλά πόσοι από αυτούς έχουν τον κοινό νοο τρόπο να επιβληθούν στα συναισθήματά τους και να ακούσουν τις σοφές υποδείξεις που τους γίνονται ή να ωφεληθούν από την πείρα των μεγαλύτερων τους; Δυστυχώς η πείρα είναι από τα πράγματα που δε μεταβιβάζονται.

ΑΝΔΡΕΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ -ΝΟΥΑΡΟΥ

4) Ποιος ο τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου; (5 μονάδες)

«Είναι λάθος να νομίζουμε ότι οι νέοι έγιναν σήμερα φανατικοί, αδιάλλακτοι, ασυνεννόητοι, και κάθε απόπειρα επαφής μαζί τους είναι καταδικασμένη σε αποτυχία. Όπως επίσης είναι λάθος να λέγεται ότι ο ηλικιωμένος εξ ορισμού έχει αποστεωθεί μέσα στη δογματική ακαμψία του και άδικα θα δοκιμάσει κανείς να τον μετακινήσει από τη θέση του. Στους χρόνους μας το ρήγμα ανάμεσα στις γενεές είναι ασφαλώς μεγάλο, αλλά η εντιμότητα και η αγάπη μπορούν να το γεφυρώσουν. Υπάρχουν όμως, θα ρωτήσετε, πολλοί ηλικιωμένοι πρόθυμοι να ομολογήσουν τις πλάνες και τα εγκλήματα της γενεάς τους και να αναγνωρίσουν στους νέους το δικαίωμα να απαιτούν μια υγιέστερη, αγνότερη, δικαιότερη κοινωνία; Και υπάρχουν πολλοί νέοι πρόθυμοι να παραδεχτούν ότι δεν είναι ακόμα ώριμοι να έχουν έγκυρη γνώμη σε θέματα όπου όχι μόνο η γνωριμία με τις ιδέες των άλλων, αλλά και η προσωπική κρίση και πείρα είναι απαραίτητες; Αυτό ήταν και παραμένει το πρόβλημά μας».

Ε.Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΥ «Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΥΘΕΝΤΙΑΣ»

5) η εντιμότητα και η αγάπη μπορούν να το γεφυρώσουν.

Μετατρέψτε την Ενεργητική σε Παθητική και πείτε τι δηλώνει η Ενεργητική.(2,5 μονάδες)

6)<<Είναι λάθος να νομίζουμε ότι οι νέοι έγιναν σήμερα φανατικοί, αδιάλλακτοι, ασυνεννόητοι, και κάθε απόπειρα επαφής μαζί τους είναι καταδικασμένη σε αποτυχία>>

Μετατρέψτε τον Ευθύ σε Πλάγιο λόγο(2,5 μονάδες)

7) Ε.Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΥ «Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΥΘΕΝΤΙΑΣ»

Τι δηλώνουν τα εισαγωγικά; (2,5 μονάδες)

8) Στους χρόνους μας το ρήγμα ανάμεσα στις γενεές είναι ασφαλώς μεγάλο

Τι είδους λειτουργία της γλώσσας συναντάται εδώ;(2,5 μονάδες)

9) Ποιος ο συλλογισμός της παραγράφου;(4 μονάδες)

10) Βρείτε συνώνυμα(3 μονάδες)

νομίζουμε

φανατικοί

απόπειρα

11) Βρείτε αντώνυμα (3 μονάδες)

πρόθυμοι

ομολογήσουν

υγιέστερη

12)Γράψτε μια επιστολή στον πατέρα σας ή στην μητέρα σας με θέμα: Σε ποια σημεία πιστεύετε πως φταίτε που δεν επικοινωνείτε καλά μαζί του/ της; Ποια στοιχεία έχει από τον <<κόσμο των ενηλίκων>> που δημιουργούν το χάσμα μεταξύ σας; (40 μονάδες)